

PRŮVODCE MÍSTNÍM REFERENDEM

Celé znění zákona

Zákon č. 22/2004 Sb. Zákon o místním referendu a o změně některých zákonů

[22/2004 Sb. Zákon o místním referendu](#)

[Pokyny Ministerstva vnitra](#)

[Příprava místního referenda - Ministerstvo vnitra České republiky](#)

Důležité upozornění

Tento průvodce představuje praktický návod k postupu podle zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu. Provede Vás celým procesem – od prvních příprav a podání návrhu až po samotné konání místního referenda. Součástí průvodce jsou také praktická doporučení a šablony potřebných dokumentů, které Vám celý proces usnadní.

Průvodce nenahrazuje právní poradenství. V případě složitějších situací doporučujeme obrátit se na advokáta se zkušenostmi v oblasti správního práva a místních referend.

V Poslanecké sněmovně je v současné době projednávána novela stavebního zákona, jejíž součástí je mimo jiné návrh, podle kterého by po uzavření plánovací smlouvy již nebylo možné vyhlásit místní referendum o daném záměru. Pokud bude novela přijata v navrhovaném znění, může dojít k významnému omezení možnosti občanů ovlivnit prostřednictvím místního referenda výstavbu rozsáhlých projektů v jejich obci.

Z tohoto důvodu doporučujeme občanům ve všech obcích České republiky, aby v případě potřeby neodkládali přípravu místního referenda a zahájili jednotlivé kroky co nejdříve. Ideální příležitostí je spojit jeho konání s volbami do zastupitelstev obcí ve dnech 9. a 10. října 2026, což může významně přispět k vyšší volební účasti a zvýšit šanci, že bude místní referendum platné a jeho výsledek závazný.

Je důležité zdůraznit, že pokud je místní referendum platné a jeho výsledek je pro obec závazný, je obec povinná se jím řídit. Místní referendum je proto velmi účinným nástrojem přímé demokracie, zejména v otázkách spadajících do samostatné působnosti obce, například při nakládání s obecním majetkem nebo při jednání s investory.

Je však třeba mít na paměti, že samotné místní referendum zpravidla nemůže zabránit výstavbě na soukromých pozemcích, protože o povolení staveb rozhodují příslušné správní orgány.

Každý záměr je však individuální a možnosti dalšího postupu se liší podle konkrétní situace v dané obci. Pokud je výstavba plánována na soukromých pozemcích, neváhejte nás kontaktovat.

Prověříme, v jaké fázi se záměr nachází, posoudíme konkrétní okolnosti a doporučíme Vám možné procesní kroky odpovídající situaci ve Vaší obci.

Obecné informace

- V místním referendu mohou občané rozhodovat pouze o otázkách, které spadají do samostatné působnosti obce. Nelze v něm rozhodovat o záležitostech, které obec sama nemůže ovlivnit, například o vydání stavebního povolení nebo jiných rozhodnutích správních orgánů. Stejně tak nelze rozhodovat o otázkách, které zákon z místního referenda výslovně vylučuje, jako je například rozpočet obce, místní poplatky nebo volba a odvolání představitelů obce. (§ 6 a § 7 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu)
- Místní referendum lze vyhlásit dvěma způsoby:
 - **na základě návrhu přípravného výboru občanů** (§ 13 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu),
 - **z rozhodnutí zastupitelstva obce** (§ 14 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu).
- Aby bylo místní referendum platné a jeho výsledek byl pro obec závazný, musí být splněny podmínky stanovené zákonem, zejména požadovaná účast oprávněných voličů a potřebný počet hlasů pro přijaté rozhodnutí (§ 48 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu). Tyto podmínky jsou podrobněji vysvětleny v jednotlivých krocích tohoto manuálu.
- Je-li místní referendum platné a jeho výsledek je pro obec závazný, je obec povinna se jím řídit.
- O téže otázce nelze konat nové místní referendum dříve než po uplynutí **24 měsíců** ode dne konání předchozího místního referenda.
- **Výsledek** platného a závazného místního referenda **zůstává pro obec závazný i po uplynutí 24 měsíců** od jeho konání. Dvouletá lhůta pouze znamená, že po jejím uplynutí lze znovu rozhodovat o téže otázce v novém místním referendu.
- Místní referendum lze podle současné právní úpravy vyhlásit i v případě, že již byla mezi obcí a investorem uzavřena smlouva o spolupráci nebo plánovací smlouva. Samotná existence takové smlouvy není překážkou pro konání místního referenda. To se však může změnit, pokud bude přijata projednávaná novela stavebního zákona.
- Referendum lze vyhlásit i v pokročilé fázi přípravy záměru. Jeho praktický význam však může být omezen, pokud již byla vydána navazující správní rozhodnutí, o nichž nerozhoduje obec v samostatné působnosti.
- Z praktického hlediska proto doporučujeme referendum iniciovat co nejdříve, ideálně ještě před uzavřením plánovací smlouvy a před zahájením povolovacích řízení.

Jednotlivé kroky k vyhlášení místního referenda

KROK 0: První kroky před zahájením referenda

Než začnete připravovat místní referendum, doporučujeme nejprve zjistit, zda má navrhovaná otázka mezi občany Vaší obce dostatečnou podporu. Příprava referenda je časově i organizačně náročná, proto je vhodné si předem ověřit, zda jsou občané ochotni se referenda zúčastnit a jaký postoj k navrhované otázce zaujímají.

Důvod je jednoduchý. Je-li místní referendum platné a jeho výsledek závazný, je obec povinna se jím řídit. Pokud by tedy většina hlasujících podpořila výstavbu, obec by byla povinna tento výsledek při výkonu své samostatné působnosti respektovat.

Stejně důležité je posoudit, zda je reálné dosáhnout potřebné účasti. Pokud se referenda nezúčastní zákonem stanovený počet oprávněných osob, bude referendum neplatné. O téže otázce pak nebude možné po dobu 24 měsíců vyhlásit nové místní referendum.

Doporučujeme proto nejprve občany informovat o připravovaném záměru a vést s nimi otevřenou diskusi. Teprve pokud zjistíte, že pro navrhovanou otázku existuje dostatečná podpora a zároveň je reálné dosáhnout potřebné účasti, přistupte k dalším krokům směřujícím k vyhlášení místního referenda.

Nejvhodnějším způsobem, jak zjistit postoj občanů, je otevřená komunikace. Nebojte se s lidmi mluvit a zjistit, jak se na plánovaný záměr dívají. Čím více informací budou mít, tím lépe si budou schopni vytvořit vlastní názor.

Občany lze oslovit různými způsoby. Můžete s nimi hovořit osobně, distribuovat informační letáky do poštovních schránek, využít výlep plakátů nebo uspořádat veřejnou besedu. Využít lze také sociální sítě, obecní zpravodaj nebo další komunikační kanály běžně používané ve Vaší obci.

Na našich webových stránkách naleznete ke stažení vzor obecného informačního letáku o větrných elektrárnách, který si můžete přizpůsobit konkrétní situaci ve Vaší obci.

Pokud se rozhodnete uspořádat veřejnou besedu, bude zpravidla potřeba zajistit vhodné prostory, ozvučení a panelisty. V případě zájmu Vám rádi doporučíme odborníky i osoby, které mají s obdobnými projekty a ochranou své obce praktické zkušenosti.

POZOR!

Je důležité mít **orientační přehled** o tom, že jste schopni referendum **vyhrát** – před tím, než ho necháte **vyhlásit**.

Před zahájením místního referenda se snažte získat alespoň orientační představu o tom, zda je **reálné dosáhnout potřebné účasti** a jaký **postoj** k navrhované otázce občané zaujímají.

Pokud bude místní referendum platné a jeho výsledek bude pro obec závazný, je obec povinna **brát jeho výsledek v úvahu** při rozhodování a neměla by činit kroky, které by byly s výsledkem referenda v rozporu.

Jestliže by většina hlasujících podpořila výstavbu větrných elektráren (nebo jiného záměru) a výsledek referenda by byl pro obec závazný, obec by byla povinna **podnikat kroky v souladu s výsledkem** místního referenda.

Naopak, pokud se referenda nezúčastní zákonem stanovený počet oprávněných osob, bude referendum **neplatné** a o téže otázce nebude možné po dobu **24 měsíců** vyhlásit nové místní referendum.

Nepodceňujte proto **přípravu, komunikaci s občany** ani **ověření jejich podpory** ještě před zahájením celého procesu.

KROK 1: Rozhodněte o způsobu vyhlášení místního referenda

Místní referendum lze vyhlásit dvěma způsoby:

- **na základě návrhu přípravného výboru občanů** (§ 13 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu),
- **z rozhodnutí zastupitelstva obce** (§ 14 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu).

Přestože zákon umožňuje oba postupy, z praktických důvodů doporučujeme místní referendum iniciovat prostřednictvím přípravného výboru občanů.

Tento postup poskytuje občanům větší kontrolu nad celým procesem. Přípravný výbor připravuje návrh na konání místního referenda, včetně znění otázky, která bude předmětem hlasování. Zároveň má právo navrhnout členy komisí pro hlasování v místním referendu, čímž se může aktivně podílet na zajištění transparentního a důvěryhodného průběhu hlasování.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat formulaci referendové otázky. Právě její znění může mít zásadní vliv na to, jak bude výsledek referenda v praxi vykládán a jaké důsledky bude mít pro další postup obce.

Příklad z praxe: V obci Višňová zastupitelstvo vyhlásilo místní referendum s následující otázkou:

„Souhlasíte s realizací projektu maximálně dvou kusů větrných elektráren v katastru obce Višňová, za podmínky, že budou vybudovány v lokalitě na hranici s k.ú. Stěžov, ve vzdálenosti minimálně 4,5 km od budovy obecního úřadu Višňová a přinesou obci pravidelnou roční platbu za každou elektrárnu?“

Jak následně upozornil i server Novinky.cz:

<https://www.novinky.cz/clanek/domaci-zpravy-stredocesky-kraj-referendum-ve-visnove-na-pribramsku-vetrna-elektrarna-nebude-40581929>

„Rozhodnutí musí místní zastupitelé akceptovat, ale týkalo se jen velmi konkrétního záměru a neznamená úplnou stopku pro větrné elektrárny, pokud budou nastaveny jiné podmínky.“

Tento příklad ukazuje, že příliš úzce nebo podmíněně formulovaná otázka nemusí pokrýt všechny možné varianty budoucích záměrů. Přestože referendum může být platné a závazné, obec může v budoucnu jednat o jiném projektu nebo o stejném projektu s odlišnými parametry.

Právě z tohoto důvodu doporučujeme, aby návrh na konání místního referenda podával přípravný výbor občanů. Ten může navrhnout vlastní znění referendové otázky a minimalizovat riziko, že bude formulována příliš úzce nebo způsobem, který ponechá prostor pro rozdílný výklad či další jednání o obdobném záměru.

KROK 2: Založte přípravný výbor nebo oslovte zastupitelstvo

Varianta A – Sestavení přípravného výboru

Pokud jste se v **Kroku 1** rozhodli podat návrh na vyhlášení místního referenda **prostřednictvím přípravného výboru podle § 13 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu**, je nejprve nutné přípravný výbor sestavit. Jeho postavení, práva a povinnosti upravuje **§ 9** téhož zákona.

Nebojte se, v této fázi není potřeba nic registrovat ani kamkoliv hlásit. Založení přípravného výboru spočívá pouze v tom, že se nejméně tři oprávněné osoby dohodnou, že budou společně postupovat při přípravě místního referenda.

Přípravný výbor musí tvořit **nejméně tři oprávněné osoby**, přičemž jeden z jeho členů musí být určen jako **zmocněnec přípravného výboru**, který jedná jeho jménem.

Oprávněná osoba = osoba, která má v obci právo volit do zastupitelstva obce, tj. zpravidla občan České republiky starší 18 let s trvalým pobytem v obci nebo občan jiného členského státu Evropské unie starší 18 let, který je v obci přihlášen k pobytu a splňuje podmínky pro výkon volebního práva.

Přípravný výbor zejména:

- navrhuje konání místního referenda,
- deleguje své zástupce do komisí pro hlasování,
- může se obrátit na soud, pokud obec místní referendum nevyhlásí nebo pokud vznikne spor o náležitosti návrhu,
- může podat návrh na neplatnost hlasování nebo rozhodnutí v místním referendu.

Varianta B – Podnět zastupitelstvu obce

Pokud jste se rozhodli postupovat podle **§ 14 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu** a požádat o vyhlášení místního referenda zastupitelstvo obce, můžete svou žádost podat písemně – osobně prostřednictvím podatelny obecního úřadu, poštou, datovou schránkou nebo elektronicky na e-mailovou adresu obce.

Pokud Vaše žádost nebude zařazena k projednání na nejbližším veřejném zasedání zastupitelstva, doporučujeme při nejbližší příležitosti požádat zastupitelstvo o informaci, kdy bude o Vaší žádosti rozhodováno. Současně požádejte, aby Váš dotaz i odpověď zastupitelstva byly zaznamenány v zápisu ze zasedání.

V této variantě můžete zastupitelstvu navrhnout znění referendové otázky, **o jejím konečném znění však rozhoduje zastupitelstvo obce**. Zastupitelstvo také rozhoduje o tom, zda místní referendum vyhlásí. Návrhu nemusí vyhovět a může jej usnesením zamítnout. V takovém případě se místní referendum neuskuteční.

Právě z těchto důvodů doporučujeme postup prostřednictvím přípravného výboru podle § 13 zákona o místním referendu. Tento postup dává občanům větší kontrolu nad celým procesem – mohou navrhnout vlastní znění referendové otázky a zároveň, pokud návrh splňuje všechny zákonné náležitosti, jej obec nemůže bez zákonného důvodu odmítnout. Pokud by obec místní referendum přesto nevyhlásila, může se přípravný výbor obrátit na soud.

Pokud se přesto rozhodnete postupovat podle § 14 zákona o místním referendu, můžete pokračovat rovnou ke kroku 5.

KROK 3: Připravte podpisovou listinu a začněte sbírat podpisy

(pouze pro variantu A – přípravný výbor)

Povinné náležitosti podpisového archu

Podpisový arch musí obsahovat náležitosti stanovené v § 11 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu, konkrétně:

- označení území, na němž se má místní referendum konat,
- znění otázky, popřípadě otázek, navržených k rozhodnutí v místním referendu,
- jména a příjmení členů přípravného výboru a jejich adresy,
- upozornění pro oprávněné osoby podporující konání místního referenda v tomto znění:

„Ten, kdo podepíše vícekrát tentýž návrh na konání místního referenda nebo kdo podepíše podpisovou listinu, ač není oprávněnou osobou podle zákona o místním referendu, nebo kdo v podpisové listině uvede nepravdivé údaje, dopouští se přestupku, za který mu může být uložena pokuta do výše 3 000 Kč.“

Každá oprávněná osoba podporující konání místního referenda uvede na podpisovém archu:

- jméno a příjmení,
- datum narození,
- adresu,
- vlastnoruční podpis.

Podpisové archy tvoří přílohu návrhu přípravného výboru a při jeho podání **musí být očíslovány** (§ 10 odst. 2 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu). Z praktického hlediska však doporučujeme provést jejich očíslování až po ukončení sběru podpisů, kdy budete mít všechny podepsané archy shromážděné na jednom místě. Předejdete tak situaci, kdy se některý již očíslovaný arch z podpisového místa nevrátí nebo se vrátí nevyužitý.

Návrh přípravného výboru ani podpisové archy nesmí být vystaveny v prostorách státních orgánů ani orgánů územní samosprávy (§ 11 odst. 3 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu).

Na našich webových stránkách naleznete ke stažení vzor podpisového archu, který obsahuje všechny zákonem požadované náležitosti.

Referendová otázka

Jednou z povinných náležitostí podpisového archu je znění referendové otázky. Právě její formulace může mít zásadní vliv na praktický dopad výsledku místního referenda. Doporučujeme proto věnovat jejímu znění maximální pozornost ještě před zahájením sběru podpisů.

Jako obecný vzor doporučujeme použít například následující znění:

„Souhlasíte s tím, aby na území obce, okres, byla postavena a provozována větrná elektrárna?“

Referendová otázka musí být formulována jednoznačně tak, aby na ni bylo možné odpovědět pouze slovem „ANO“ nebo „NE“.

Z praktického hlediska doporučujeme, aby byla otázka co nejstručnější, srozumitelná a jednoznačná. Vyhněte se zbytečně složitým nebo podmíněným formulacím, které mohou vést k různému výkladu výsledku referenda.

Stejně důležité je formulovat otázku dostatečně obecně. Nedoporučujeme omezovat její znění pouze na konkrétní počet větrných elektráren, jejich přesné umístění, výšku, vzdálenost od obce nebo jiné technické parametry, pokud to není skutečně nezbytné. Příliš úzce formulovaná otázka totiž nemusí postihnout všechny možné varianty budoucích záměrů. Přestože může být výsledek místního referenda platný a závazný, obec může následně jednat o obdobném projektu s odlišnými parametry.

Dobře formulovaná referendová otázka pomůže zajistit, aby výsledek místního referenda co nejlépe odpovídal skutečné vůli občanů a nebyl v budoucnu zbytečně zpochybňován nebo obcházen.

Počet potřebných podpisů

Aby mohl přípravný výbor podle § 13 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu podat obci návrh na vyhlášení místního referenda, musí jej podpořit svým podpisem zákonem stanovený počet oprávněných osob. **Požadovaný počet podpisů závisí na velikosti obce a počtu jejích obyvatel:**

 Počet obyvatel obce	 Minimální počet podpisů
 do 3 000 obyvatel	 30% oprávněných osob
 do 20 000 obyvatel	 20% oprávněných osob
 do 200 000 obyvatel	 10% oprávněných osob
 nad 200 000 obyvatel	 6% oprávněných osob

Praktická doporučení

- Podpisy lze sbírat průběžně na různých místech nebo prostřednictvím více osob současně.
- Doporučujeme průběžně evidovat, komu byly jednotlivé podpisové archy předány. Předejdete tak situaci, kdy se některý arch ztratí nebo nebude včas vrácen.
- Pokud podpisy sbírá více osob, doporučujeme průběžně ověřovat počet nasbíraných podpisů a termín vrácení jednotlivých archů.

- Pokud podpisy sbíráte osobně, doporučujeme podpisující osoby upozornit na správné pořadí zapisovaných údajů. Ze zkušenosti víme, že často dochází k záměně jména a příjmení, což může zbytečně komplikovat kontrolu podpisových archů.
- Před převzetím podpisu doporučujeme zkontrolovat, zda jsou všechny údaje čitelné a úplné.
- Doporučujeme vždy sesbírat více podpisů, než vyžaduje zákon. Může se stát, že některé podpisy budou při kontrole vyřazeny jako neplatné.
- Před zkompletováním podpisových archů a sečtením celkového počtu podpisů doporučujeme všechny podpisy ještě jednou projít. Zaměřte se především na název obce uvedený v adrese podepsaných osob. Pokud zjistíte, že některá osoba uvedla adresu v jiné obci, doporučujeme její podpis vyškrtnout a do celkového počtu podpisů jej již nezapočítávat.
- Před podáním návrhu doporučujeme pořídit si kopii všech podpisových archů pro vlastní potřebu. Současně doporučujeme originály podpisových archů naskenovat a elektronickou kopii bezpečně uložit. V případě ztráty originálů nebo při řešení případných sporů budete mít k dispozici jejich věrnou podobu.

KROK 4: Podání návrhu na vyhlášení místního referenda

Po ukončení sběru podpisů připravte všechny podepsané podpisové listiny (archy), doplňte čísla jednotlivých archů a počet podpisů na každém z nich a následně spočítejte celkový počet sesbíraných podpisů.

Návrh přípravného výboru

Společně s podpisovými archy je nutné připravit také **Návrh přípravného výboru**, jehož náležitosti stanoví **§ 10 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu**.

Návrh musí obsahovat:

- označení území, na němž se konání místního referenda navrhuje,
- znění otázky (popřípadě otázek), o níž má být v místním referendu rozhodováno,
- odůvodnění návrhu,
- odhad nákladů spojených s provedením místního referenda a realizací přijatého rozhodnutí, včetně způsobu jejich úhrady z rozpočtu obce,
- označení zmocněnce přípravného výboru,
- jména, příjmení, data narození, adresy trvalého pobytu a vlastnoruční podpisy všech členů přípravného výboru.

Povinnou přílohou návrhu jsou **očíslované podpisové archy**.

Šablonu Návrhu přípravného výboru naleznete ke stažení na našich webových stránkách.

K návrhu přiložte **originály podpisových archů**. Před jeho odevzdáním důrazně doporučujeme pořídit si kopii celého návrhu včetně všech příloh, zejména elektronický sken i fyzickou kopii samotného návrhu a všech podpisových archů.

Návrh podává **zmocněnec přípravného výboru**, který zastupuje přípravný výbor při veškeré oficiální komunikaci s obcí.

Forma podání návrhu

Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu, formu podání návrhu výslovně nestanovuje. Z obecných procesních předpisů však vyplývá, že návrh lze podat následujícími způsoby.

1. Osobní podání

- doručení na podatelnu obecního úřadu,
- doporučujeme si nechat potvrdit převzetí návrhu. Potvrzení by mělo obsahovat datum převzetí, seznam všech předaných dokumentů (včetně počtu podpisových archů), podpis přebírající osoby a otisk razítka obecního úřadu.

2. Doporučeně poštou

- rozhodující je okamžik doručení obecnímu úřadu, nikoliv datum odeslání.

3. Datovou schránkou

- návrh lze podat elektronicky prostřednictvím datové schránky,
- podání musí splňovat požadavky na autenticitu, tedy musí být zřejmé, kdo jej činí.

Návod, jak si zřídit datovou schránku, naleznete zde: [Zřízení datové schránky](#)

4. E-mailem s uznávaným elektronickým podpisem

- návrh lze podat také prostřednictvím e-mailu opatřeného uznávaným elektronickým podpisem.

Návrh zaslaný běžným e-mailem bez uznávaného elektronického podpisu obec není povinna považovat za řádné podání. V takovém případě může vyzvat k jeho doplnění nebo podat návrh jiným zákonem stanoveným způsobem.

FORMA PODÁNÍ NÁVRHU

Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu

ZMOCNĚNĚC
PŘÍPRAVNÉHO VÝBORU

OBECNÍ ÚŘAD

Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu, formu podání návrhu výslovně nestanovuje. Z obecných procesních předpisů však vyplývá, že návrh lze podat následujícími způsoby.

1 OSOBNÍ PODÁNÍ ▪ doručení na podatelnu obecního úřadu, ▪ doporučujeme si nechat potvrdit převzetí návrhu. Potvrzení by mělo obsahovat datum převzetí, seznam všech předaných dokumentů (včetně počtu podpisových archů), podpis přebírající osoby a otisk razítka obecního úřadu.	2 DOPORUČENÉ POŠTOU ▪ rozhodující je okamžik doručení obecnímu úřadu, nikoliv datum odeslání.	3 DATOVOU SCHRÁNKOU ▪ návrh lze podat elektronicky prostřednictvím datové schránky, ▪ podání musí splňovat požadavky na autenticitu, tedy musí být zřejmé, kdo jej činí. Návrh, jak si zřídit datovou schránku, naleznete zde: Zřízení datové schránky	4 E-MAILEM S UZNÁVANÝM ELEKTRONICKÝM PODPISEM ▪ návrh lze podat také prostřednictvím e-mailu opatřeného uznávaným elektronickým podpisem.
--	---	--	---

Návrh zaslaný běžným e-mailem bez uznávaného elektronického podpisu **obec není povinna považovat za řádné podání.** V takovém případě může vyzvat k jeho doplnění nebo podat návrh jiným zákonem stanoveným způsobem.

Co bude následovat?

Po doručení návrhu obecní úřad posoudí jeho náležitosti podle **§ 12 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu.**

- Do **15 dnů** ode dne podání návrhu obecní úřad posoudí, zda návrh obsahuje všechny zákonné náležitosti.
- Pokud návrh nemá žádné vady, písemně o tom vyrozumí zmocněnce přípravného výboru.
- Pokud návrh obsahuje nedostatky nebo neúplné údaje, obecní úřad písemně vyzve zmocněnce k jejich odstranění. Lhůta k odstranění vad nesmí být kratší než **7 dnů**. Současně může návrh podle potřeby vrátit k doplnění.
- Pokud obecní úřad zmocněnce do **30 dnů** od podání návrhu ani nevyrozumí o bezvadnosti návrhu, ani jej nevyzve k odstranění vad, **považuje se návrh ze zákona za bezvadný.**
- Bezvadný návrh následně rada obce předloží k projednání zastupitelstvu obce **na jeho nejbližším zasedání.**

Doporučujeme vést si jednoduchý přehled všech zákonných lhůt (datum podání návrhu, běh lhůty pro odstranění vad, termín jednání zastupitelstva, termín vyhlášení referenda apod.). Předejdete tak jejich přehlédnutí.

Doporučujeme uchovávat kopie všech podání a průběžně archivovat veškerou dokumentaci související s přípravou, podáním i projednáváním návrhu na vyhlášení místního referenda, jeho konáním i výsledkem. Zejména se jedná o doručenky, e-maily, datové zprávy, zápisy ze zasedání zastupitelstva, fotografie úřední desky, výzvy, rozhodnutí a další související dokumenty.

Pokud obec nepostupuje v souladu se zákonem nebo nedodrží zákonné lhůty, lze se obrátit na odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra. V případech stanovených zákonem se lze domáhat ochrany také u příslušného soudu.

KROK 5: Schválení místního referenda

Je-li místní referendum navrhováno přípravným výborem (§ 13 zákona o místním referendu)

Pokud obecní úřad shledá návrh přípravného výboru bezvadným, předloží jej rada obce k projednání zastupitelstvu obce na jeho nejbližším zasedání (§ 12 odst. 4 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu). Pokud návrh splňuje všechny zákonné náležitosti a neexistuje zákonný důvod, pro který nelze místní referendum vyhlásit, zastupitelstvo obce na tomto zasedání rozhodne o jeho vyhlášení. O vyhlášení místního referenda přijímá zastupitelstvo usnesení, kterým může zároveň stanovit datum a dobu jeho konání.

Jestliže zastupitelstvo obce místní referendum nevyhlásí, přestože jsou splněny všechny zákonné podmínky, může se přípravný výbor domáhat ochrany u příslušného soudu. **Návrh přípravného výboru je chráněn zákonem a obec je povinna postupovat v souladu se zákonem o místním referendu.**

Je-li místní referendum navrhováno zastupitelstvem obce (§ 14 zákona o místním referendu)

Pokud návrh na vyhlášení místního referenda předkládá zastupitelstvu obec, rozhodují zastupitelé hlasováním, zda místní referendum vyhlásí. **Návrh mohou schválit, ale také zamítnout.** Rozhodnutí návrh nepřijmout je součástí pravomoci zastupitelstva a zákon v tomto případě neposkytuje občanům stejnou procesní ochranu jako u návrhu podaného přípravným výborem podle § 13 zákona o místním referendu.

Na stejném zasedání, na kterém zastupitelstvo rozhodne o vyhlášení místního referenda, může zároveň usnesením stanovit datum a dobu jeho konání.

Přípravný výbor může ve svém návrhu doporučit termín konání místního referenda (například současně s volbami do zastupitelstev obcí). **Konečné rozhodnutí o termínu konání místního referenda však přísluší zastupitelstvu obce.**

Podle § 5 odst. 1 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu, se hlasování v místním referendu koná **v jednom dni.**

Jestliže se místní referendum koná současně s volbami do zastupitelstev obcí, zastupitelstev krajů, Parlamentu České republiky, Evropského parlamentu nebo s volbou prezidenta republiky, **probíhá hlasování ve stejnou dobu**, která je stanovena pro konání těchto voleb.

Organizaci souběhu místního referenda s volbami, včetně společných volebních komisí, volebních místností, hlasovacích schránek a barevného odlišení hlasovacích lístků a úředních obálek, upravuje § 27a zákona o místním referendu.

DOBA KONÁNÍ MÍSTNÍHO REFERENDA

srovnání podle zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu

§ 5 odst. 1 ZÁKLADNÍ PRAVIDLO

Hlasování
v místním referendu
se koná
v jednom dni.

VS.

Koná-li se místní referendum současně
s volbami do zastupitelstev obcí, do
zastupitelstev krajů, do Parlamentu ČR,
do Evropského parlamentu nebo s volbou
prezidenta republiky, probíhá hlasování
ve stejnou dobu jako tyto volby.

Při souběhu s volbami platí (§ 27a):

**SPOLEČNÁ
VOLEBNÍ KOMISE**
Plní úkoly i pro
místní referendum.

**SPOLEČNÁ
VOLEBNÍ MÍSTNOST**
Využívá se ta samá
místnost pro
hlasování.

**SPOLEČNÁ
HLASOVACÍ SCHRÁNKA**
Používá se společná
(případně přenosná)
schránka.

**BAREVNĚ ODLIŠENÉ
LÍSTKY A OBÁLKY**
Hlasovací lístky a
úřední obálky jsou
odlišeny barvou.

**INFORMOVÁNÍ
VOLÍČŮ**
Informování probíhá
podle volebních
předpisů i podle
zákona o místním
referendu.

POZOR!

To, že je jedna společná komise, neznamená, že nemůže být složena ze 2 částí – jedna část komise vydává úřední obálky a hlasovací lístky pro volby, druhá část vydává úřední obálky a hlasovací lístky pouze pro referendum.

Den vyhlášení místního referenda

Dnem vyhlášení místního referenda **není den**, kdy zastupitelstvo obce přijalo usnesení o jeho vyhlášení. **Dnem vyhlášení je první den vyvěšení usnesení o vyhlášení místního referenda na úřední desce příslušného obecního úřadu** (§ 15 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu).

Po přijetí usnesení je obec povinna **neprodleně** písemně vyrozumět zmocněnce přípravného výboru a současně usnesení vyvěsit na úřední desce po dobu **15 dnů** (§ 13 odst. 2 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu).

Od tohoto dne začínají běžet zákonné lhůty.

Místní referendum se musí konat **nejpozději do 90 dnů ode dne jeho vyhlášení**, pokud přípravný výbor ve svém návrhu nenavrhl pozdější termín.

Co by měla obec po vyhlášení referenda udělat

Po vyhlášení místního referenda doporučujeme zkontrolovat, zda obec splnila všechny zákonné povinnosti.

Co by měla obec po vyhlášení referenda udělat?

Po vyhlášení místního referenda si ověřte, zda obec splnila všechny zákonné povinnosti.

1		Neprodleně písemně vyrozumět zmocněnce přípravného výboru o přijatém usnesení.	§ 13 odst. 2
2		Neprodleně vyvěsit usnesení o vyhlášení místního referenda na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů .	§ 13 odst. 2
3		Stanovit minimální počet členů okrskové a místní komise a neprodleně o tomto počtu vyrozumět přípravný výbor.	§ 21 odst. 2
4		Zveřejnit oznámení o době, místě konání a otázce místního referenda způsobem v místě obvyklým nejpozději 15 dnů přede dnem hlasování.	§ 31 odst. 1
5		Zajistit další organizační přípravu místního referenda v souladu se zákonem, zejména přípravu hlasovacích lístků a hlasovacích místností.	§§ 33 a 34
Splnění těchto povinností pomůže zajistit řádný průběh místního referenda.			

Důležité lhůty

Při stanovení termínu konání místního referenda musí obec dodržet všechny zákonné lhůty související s organizací hlasování. Mezi nejdůležitější patří zejména:

- **25 dnů přede dnem hlasování** – starosta obce stanoví minimální počet členů okrskové a místní komise a o tomto počtu neprodleně vyrozumí přípravný výbor (§ 21 odst. 2).
- **15 dnů přede dnem hlasování** – členové komisí musí být delegováni a starosta jmenuje zapisovatele (§ 21 odst. 3).
- **15 dnů přede dnem hlasování** – obec zveřejní oznámení o době, místě konání a otázce místního referenda způsobem v místě obvyklým (§ 31 odst. 1).
- **10 dnů přede dnem hlasování** – starosta obce svolá první zasedání místní komise (§ 19 odst. 3).
- **5 dnů přede dnem hlasování** – starosta obce svolá první zasedání okrskové komise (§ 18 odst. 2).

Z těchto i dalších zákonných lhůt vyplývá, že termín konání místního referenda musí být stanoven tak, aby obec mohla všechny zákonné povinnosti včas splnit.

V praxi proto nelze místní referendum konat dříve než za 25 dnů ode dne jeho vyhlášení.

Konání referenda > 25 dnů a < 90 dnů od jeho vyhlášení

DOPORUČENÍ:

Doporučujeme průběžně **sledovat úřední desku obce a ověřit**, že bylo usnesení o vyhlášení místního referenda řádně zveřejněno, zda obsahuje správné znění schválené referendové otázky, datum a místo konání referenda a zda obec **dodržuje všechny zákonné lhůty**. Doporučujeme také usnesení a jeho zveřejnění **archivovat** (například pořízením kopie nebo snímku obrazovky), protože tyto dokumenty mohou být důležité v případě pozdějšího přezkumu postupu obce nebo ochrany práv přípravného výboru.

KROK 6: Jmenování komise/í pro hlasování

Jak bylo uvedeno v předchozím kroku, podle **§ 21 odst. 2 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu**, stanoví starosta obce nejpozději **25 dnů přede dnem hlasování** minimální počet členů **jednotlivých okrskových komisí a místní komise**. Každá komise musí mít **nejméně čtyři členy**. O stanoveném počtu členů **neprodleně** vyrozumí přípravný výbor.

Přípravný výbor by měl od starosty obce získat informaci:

- počtu hlasovacích okrsků (a tedy i okrskových komisí),
- počtu členů každé okrskové komise,
- počtu členů místní komise.

Každá komise má kromě svých členů také zapisovatele, kterého jmenuje starosta obce (§ 21 odst. 3). Přestože je zapisovatel členem komise s hlasem poradním, do minimálního zákonného počtu čtyř členů komise se nezapočítává (§ 23 odst. 1).

Znalost počtu jednotlivých komisí a jejich členů je důležitá pro další krok, kterým je delegování členů komisí přípravným výborem.

Okrsková komise vs. místní komise

Pro zajištění řádného průběhu místního referenda zákon rozlišuje okrskovou komisi a místní komisi. Každá z nich má odlišné postavení a úkoly. Okrsková komise zajišťuje hlasování v jednotlivých hlasovacích okrscích, zatímco místní komise koordinuje průběh místního referenda na území celé obce. V průběhu hlasování může místní komise navštěvovat jednotlivé okrsky a ověřovat, zda je hlasování organizováno v souladu se zákonem, a řešit případné organizační záležitosti. Její nejdůležitější úkol však nastává až po ukončení hlasování, kdy přebírá zápisy od okrskových komisí, zpracovává výsledky hlasování za celou obec a vyhotovuje zápis o výsledku místního referenda.

Okrsková komise × místní komise

Právo přípravného výboru delegovat členy komisí

Pokud bylo místní referendum vyhlášeno na návrh přípravného výboru, **má přípravný výbor právo delegovat členy okrskových komisí i místní komise** (§ 21 odst. 3).

Starosta obce zároveň deleguje nejméně jednoho člena každé okrskové a místní komise (§ 21 odst. 3). Není-li tímto způsobem dosaženo stanoveného minimálního počtu členů komise, doplní starosta obce chybějící členy před prvním zasedáním komise (§ 21 odst. 4).

Nejpozději 15 dnů přede dnem hlasování starosta obce jmenuje také zapisovatele každé komise (§ 21 odst. 3). Zapisovatel je členem komise s hlasem poradním a do minimálního zákonného počtu členů komise **se nezapočítává** (§ 23 odst. 1).

Přípravný výbor deleguje členy komisí prostřednictvím svého zmocněnce doručením seznamu delegovaných členů starostovi obce (§ 21 odst. 5). Doporučujeme seznam doručit stejným způsobem, jakým byl podán návrh na konání místního referenda.

Seznam delegovaných členů komisí musí u každého delegovaného člena obsahovat:

- jméno a příjmení,
- datum narození,
- adresu.

Dále musí obsahovat:

- jméno a příjmení zmocněnce přípravného výboru,
- podpis zmocněnce přípravného výboru.

Seznam může obsahovat také údaj, do které konkrétní komise má být jednotlivý delegovaný člen zařazen. Pokud tento údaj uveden není, zařadí členy do jednotlivých komisí starosta obce (§ 21 odst. 6).

Doporučení: Přestože to zákon nevyžaduje, doporučujeme u každého delegovaného člena uvést také telefonní číslo a e-mailovou adresu. Obec tak může členy komisí snadněji kontaktovat například při svolání prvního zasedání komise nebo při řešení dalších organizačních záležitostí.

Doporučujeme,
aby přípravný výbor doručil starostovi
SEZNAM DELEGOVANÝCH ČLENŮ KOMISÍ
co nejdříve poté, co je seznámen
s počtem hlasovacích okrsků a počtem
členů jednotlivých komisí.

Nejpozději však musí být seznam delegovaných členů komisí
DORUČEN STAROSTOVI 15 DNŮ PŘEDE DNEM HLASOVÁNÍ.
(§ 21 odst. 3 a 5 zákona č. 22/2004 Sb.,
o místním referendu).

Nebude-li seznam ve stanovené lhůtě doručen,
přípravný výbor **ZTRÁCÍ MOŽNOST DELEGOVAT
SVÉ ZÁSTUPCE DO KOMISÍ**
a jejich obsazení zajistí obec v souladu se zákonem.

Vznik členství v komisi

Členství v komisi vzniká složením zákonem předepsaného slibu. Člen komise se podpisem zavazuje, že bude svou funkci vykonávat svědomitě, nestranně a v souladu s Ústavou, zákony a ostatními právními předpisy České republiky.

Slib skládají na prvním zasedání komise všichni její členové, bez ohledu na to, zda budou později určeni do funkce předsedy nebo místopředsedy komise. Členství v komisi vzniká okamžikem složení slibu. Teprve poté komise přistoupí k losování předsedy a místopředsedy podle § 24 odst. 1 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu. Losování řídí zapisovatel komise.

Odmítne-li některý z delegovaných členů komise složit zákonem předepsaný slib nebo jej složí s výhradou, členství v komisi mu nevznikne.

Předseda a místopředseda komise

Předseda a místopředseda komise mají klíčovou roli při organizaci práce komise a zajištění jejího řádného fungování. Po svém určení by se měli bez zbytečného odkladu seznámit se svými povinnostmi a základními pravidly činnosti komise, aby byli na výkon své funkce připraveni ještě před zahájením hlasování.

Průběh hlasovacího dne a jednotlivé úkony, které předseda, místopředseda i ostatní členové komise vykonávají před zahájením hlasování, v jeho průběhu i po jeho ukončení, jsou podrobně popsány v samostatném dokumentu **Úkoly komise**, který je rovněž ke stažení na našich webových stránkách.

Nároky členů komisí

Výkon funkce člena komise je **jiným úkonem v obecném zájmu**. Členovi komise se proto poskytuje pracovní volno bez náhrady mzdy. Výkon funkce člena komise nesmí být důvodem ke zkrácení jeho práv a nároků vyplývajících z pracovního nebo obdobného poměru.

Za výkon funkce náleží členům komise zvláštní odměna. **Její výši stanoví zastupitelstvo obce (ve statutárním městě zastupitelstvo statutárního města)**. Zákon stanoví pouze její maximální výši, a to **nejvýše jednu pětinu minimální mzdy pro předsedu komise a nejvýše jednu sedminu minimální mzdy pro ostatní členy komise** (§ 27 odst. 4 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu).

Výše odměny musí být zveřejněna na úřední desce nejpozději **25 dnů přede dnem hlasování**.

Pokud se člen komise neúčastní všech jednání komise, odměna se poměrně krátí podle evidence jeho účasti.

Odměna je vyplacena do **30 dnů po ukončení činnosti komise**.

Souběh více místních referend

Koná-li se ve stejný den více místních referend podle § 16 odst. 2 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu, delegují své členy do společných komisí všechny přípravné výbory, popřípadě také zastupitelstvo obce.

Pro zajištění přehledného a hospodárného průběhu hlasování je vhodné využít společnou komisi, společnou hlasovací místnost, společnou hlasovací schránku i společnou přenosnou hlasovací schránku. Jednotlivá místní referenda je vhodné jednoznačně odlišit barevně, zejména hlasovacími lístky a úředními obálkami, obdobně jako při souběhu místního referenda s volbami nebo krajským referendem.

Společná komise může být z organizačních důvodů rozdělena na více pracovních skupin, například podle jednotlivých místních referend nebo podle referenda a souběžně konaných voleb. Každá pracovní skupina pak zajišťuje registraci oprávněných osob, vydávání hlasovacích lístků a úředních obálek pouze pro jí přidělené referendum nebo volby.

Tento postup významně snižuje riziko administrativních chyb, zejména záměny hlasovacích lístků nebo úředních obálek, opomenutí vydání hlasovacích lístků či obálek pro některé z referend nebo naopak jejich opakovaného vydání. Pro oprávněné osoby je zároveň přehlednější, pokud vždy dokončí celý proces hlasování v jednom referendu (registrace, převzetí hlasovacích lístků a úřední obálky, hlasování a vhození úřední obálky do hlasovací schránky) a teprve poté přejdou k dalšímu referendu nebo volbám.

Doporučení k proškolení členů komisí

Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu, obci výslovně neukládá povinnost zajistit školení členů komisí. Vzhledem k tomu, že členové komisí odpovídají za řádný průběh hlasování, sčítání hlasů i zpracování zákonem předepsané dokumentace, **doporučujeme, aby přípravný výbor**

požádal obec o uspořádání společného proškolení všech členů komisí ještě před konáním místního referenda. Toto doporučení je zvláště důležité při souběhu místního referenda s volbami nebo při souběhu více místních referend.

V rámci školení by měli být členové komisí seznámeni zejména s průběhem hlasování, vedením potřebné dokumentace, postupem při sčítání hlasů, řešením nestandardních situací a svými právy a povinnostmi podle zákona.

Pokud obec školení neplánuje, doporučujeme přípravnému výboru projednat tuto otázku se starostou co nejdříve po ustanovení komisí.

Podrobnější informace o činnosti okrskových komisí, včetně doporučených postupů během hlasovacího dne, jsou k dispozici ke stažení na webových stránkách Ministerstva vnitra: [Příprava místního referenda - Ministerstvo vnitra České republiky](#).

KROK 7: Konání místního referenda

Doporučujeme vám, abyste občanům několik dní před konáním místního referenda připomněli datum, dobu a místo hlasování. Současně je vhodné upozornit je, aby si k hlasování přinesli platný průkaz totožnosti (občanský průkaz nebo cestovní pas), kterým prokážou svou totožnost a oprávnění hlasovat.

Doporučujeme také občanům předem srozumitelně vysvětlit, co v konkrétním místním referendu znamená odpověď „ANO“ a co odpověď „NE“. U některých referend nemusí být význam položené otázky na první pohled zcela jednoznačný. Neutrální vysvětlení může předejít nedorozuměním a pomoci občanům hlasovat v souladu s jejich skutečnou vůlí.

Příprava hlasovací místnosti

Doporučujeme připravit hlasovací místnost s dostatečným předstihem ještě před zahájením hlasování.

Je vhodné zkontrolovat zejména:

- vybavení hlasovací místnosti,
- dostatečný počet hlasovacích lístků a úředních obálek,
- razítko obce na všech hlasovacích obálkách a lístcích,
- seznam oprávněných osob,
- hlasovací schránku i přenosnou hlasovací schránku,
- zástěnu nebo jiný prostor zajišťující tajnost hlasování,
- veškeré tiskopisy potřebné pro činnost komise,
- psací potřeby.

Před zahájením hlasování doporučujeme ověřit, že jsou připraveny správné hlasovací lístky i úřední obálky a že jsou opatřeny předepsanými náležitostmi.

Zahájení hlasování

Před zahájením hlasování komise zkontroluje hlasovací schránku i přenosnou hlasovací schránku, zda jsou prázdné, a následně je uzavře a zapečetí.

Po celou dobu hlasování musí být v hlasovací místnosti přítomen **předseda nebo místopředseda komise**.

Průběh hlasování

Každé oprávněné osobě komise po ověření její totožnosti a práva hlasovat vydá **jednu úřední obálku a jeden hlasovací lístek**.

Doporučujeme členům komise věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby každému hlasujícímu byla vydána skutečně pouze jedna úřední obálka a jeden hlasovací lístek. Vydání více hlasovacích lístků nebo více úředních obálek může hlasy oprávněných osob neúmyslně zneplatnit.

Současně doporučujeme každého hlasujícího stručně upozornit, že:

- svou vůli vyjádří **jednoznačným označením zvolené odpovědi křížkem**,
- hlasovací lístek musí vložit do úřední obálky,

Ukončení hlasování

Po uplynutí stanovené doby hlasování předseda komise hlasování ukončí. Po uzavření hlasovací místnosti již mohou hlasovat pouze osoby, které se v době ukončení hlasování nacházely v hlasovací místnosti nebo čekaly před ní.

Po ukončení hlasování komise otevře hlasovací schránku i přenosnou hlasovací schránku, oddělí platné a neplatné hlasovací lístky a provede sčítání hlasů.

Zápis o průběhu a výsledku hlasování

Po sečtení hlasů vyhotoví okrsková komise zápis o průběhu a výsledku hlasování. Zapisovatel zaznamená všechny zákonem požadované údaje a zápis podepíše členové komise.

Následně jsou výsledky společně se zápisem předány místní komisi.

Místní komise převezme zápisy ze všech okrskových komisí, zkontroluje jejich správnost, sečte výsledky za celou obec a vyhotoví celkový zápis o výsledku místního referenda.

Vyhlášení výsledků

Po vyhotovení zápisu o výsledku hlasování **starosta obce** podle § 46 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu, **vyhlásí výsledek místního referenda vyvěšením oznámení na úřední desce obecního úřadu po dobu nejméně 15 dnů**. Dnem vyhlášení výsledku místního referenda je první den vyvěšení oznámení na úřední desce. Oznámení musí obsahovat zejména:

- celkový počet oprávněných osob zapsaných v seznamu oprávněných osob,
- počet oprávněných osob, které se hlasování zúčastnily,
- počet platných hlasů odevzdaných pro jednotlivé odpovědi na každou otázku,
- informaci, zda bylo místní referendum platné a zda je jeho výsledek pro obec závazný.

Po vyhlášení výsledku doporučujeme ověřit správnost zveřejněných údajů a pořídit si kopii nebo fotografii oznámení z úřední desky. Tyto dokumenty mohou být důležité pro případné soudní přezkoumání výsledku místního referenda.

Je-li výsledek místního referenda platný a závazný, je obec povinna se jím řídit. Pokud má některá oprávněná osoba nebo přípravný výbor za to, že při hlasování nebo při zjišťování výsledků došlo k porušení zákona, lze podat návrh soudu na neplatnost hlasování nebo na vyslovení neplatnosti

rozhodnutí v místním referendu ve lhůtách stanovených zákonem (§ 58 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu).

Oznamovací povinnost vůči Ministerstvu vnitra

Obec má podle § 47 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu povinnost oznámit Ministerstvu vnitra vyhlášení místního referenda, jeho výsledek i provedení rozhodnutí přijatého v místním referendu, a to do 5 dnů od této skutečnosti.

Ministerstvo vnitra tato oznámení průběžně eviduje a zveřejňuje v přehledné databázi, která je veřejně přístupná:

[Poskytnutí informace o realizovaných místních referendech - Ministerstvo vnitra České republiky](#)

Doporučujeme ověřit, zda obec svou oznamovací povinnost splnila. Pokud místní referendum v přehledu chybí nebo údaje neodpovídají skutečnosti, můžete na tuto skutečnost obec upozornit nebo se obrátit na Ministerstvo vnitra.

Platnost a závaznost místního referenda

Místní referendum je **platné**, pokud se ho zúčastní alespoň **35 % oprávněných osob** zapsaných v seznamu oprávněných osob.

Výsledek místního referenda je pro obec **závazný**, pokud pro jednu z odpovědí hlasovala **nadpoloviční většina hlasujících** a současně tato většina představuje alespoň **25 % všech oprávněných osob**.

Příklady (obec má 1 000 oprávněných osob):

- Platné a závazné – hlasovat přijde 400 osob, z nichž 260 hlasuje ANO. Referendum je platné (účast je vyšší než 35 %) a zároveň závazné (pro ANO hlasovalo více než 250 oprávněných osob).
- Platné, ale nezávazné (nebylo dosaženo 25 % oprávněných osob) – hlasovat přijde 360 osob, z nichž 200 hlasuje ANO. Referendum je platné, ale výsledek není závazný, protože pro ANO hlasovalo méně než 250 oprávněných osob.
- Platné, ale nezávazné (žádná odpověď nezískala nadpoloviční většinu hlasujících) – hlasovat přijde 400 osob. Pro ANO hlasuje 190 osob, pro NE hlasuje 180 osob a 30 hlasů je neplatných. Žádná z odpovědí nezískala nadpoloviční většinu hlasujících (tj. více než 200 hlasů), proto není výsledek závazný.
- Neplatné (a tedy i nezávazné) – hlasovat přijde 300 osob. Referendum není platné, protože účast nedosáhla 35 % oprávněných osob.

PLATNOST A ZÁVAZNOST MÍSTNÍHO REFERENDA

Aby měl výsledek místního referenda právní účinky, musí být referendum **platné** a zároveň **závazné**.

PLATNOST

Co to znamená?

Platnost znamená, že místní referendum proběhlo v souladu se zákonem a zúčastnil se ho dostatečný počet oprávněných osob.

Co to znamená pro obec?

Jestliže referendum není platné, nemusí jeho výsledek obec respektovat, protože nejsou splněny zákonné podmínky. Výsledek v takovém případě pro obec nezavazuje.

ZÁVAZNOST

Co to znamená?

Závaznost znamená, že výsledek referenda je pro obec závazný – obec se jím musí řídit a přijmout odpovídající opatření k jeho naplnění.

Co to znamená pro obec?

Aby byl výsledek referenda pro obec závazný, musí být referendum platné a zároveň musí být splněny zákonné podmínky závaznosti. Pokud závaznost nastane, obec je povinna výsledek respektovat a přijmout opatření k jeho naplnění.

JAK TO SPOLU SOUVISÍ?

Nejprve musí být místní referendum platné. Teprve pokud je platné a zároveň jsou splněny všechny zákonné podmínky pro závaznost, je výsledek referenda pro obec závazný. Pokud není splněna některá z těchto podmínek, výsledek referenda pro obec závazný není.

KROK 8: Jak postupovat po referendu

Úspěšné místní referendum představuje významný krok k ochraně zájmů obce. Je-li jeho výsledek platný a pro obec závazný, je obec povinna se jím řídit a neměla by činit kroky, které by byly s výsledkem referenda v rozporu.

Z dlouhodobého hlediska však doporučujeme, aby obec neponechala ochranu svého území pouze na výsledku místního referenda. Významným nástrojem, který může přispět k ochraně obce i do budoucna, je **úprava územního plánu**.

Doporučujeme proto, aby občané nebo přípravný výbor po úspěšném místním referendu vyzvali zastupitelstvo obce k zahájení kroků směřujících ke změně územního plánu tak, aby byly stanoveny podmínky nebo omezení pro umisťování větrných elektráren na území obce.

Každá obec je však specifická a možnost úpravy územního plánu vždy závisí na konkrétních podmínkách daného území, stávajícím územním plánem i dalších okolnostech. Z tohoto důvodu je třeba ke každé obci přistupovat individuálně a navrhované regulativy pečlivě připravit a odůvodnit.

Příprava regulativů územního plánu je odborně i právně náročná. Nestačí pouze stanovit zákaz nebo omezení výstavby větrných či fotovoltaických elektráren – navržené regulativy musí být přiměřené, řádně odůvodněné a přizpůsobené konkrétním podmínkám daného území. V minulosti totiž správní soudy v některých případech zrušily části územních plánů obsahující plošný zákaz výstavby větrných elektráren právě z důvodu nedostatečného odůvodnění.

Pokud budete připravovat změnu územního plánu nebo návrh regulativů pro umisťování větrných či fotovoltaických elektráren, můžete se na nás obrátit. Rádi se s vámi podělíme o naše zkušenosti z praxe a pomůžeme konzultovat navrhované regulativy tak, aby co nejlépe odpovídaly konkrétním podmínkám vaší obce. Kontaktní údaje naleznete na našich webových stránkách.

Závěrem

Místní referendum je jedním z nejsilnějších nástrojů přímé demokracie, kterým mohou občané ovlivnit budoucnost své obce. Přestože jeho příprava vyžaduje čas, trpělivost a pečlivost, zkušenosti z mnoha obcí ukazují, že dobře připravené referendum může sehrát významnou roli při ochraně míst, kde žijeme.

Věříme, že Vám tento průvodce pomůže zorientovat se v jednotlivých krocích celého procesu a usnadní přípravu místního referenda.

Pokud během přípravy narazíte na otázky nebo si nebudete jisti dalším postupem, můžete se na nás obrátit. Rádi se s Vámi podělíme o naše zkušenosti z praxe a pomůžeme Vám hledat vhodné řešení odpovídající konkrétní situaci ve Vaší obci.

Přejeme Vám hodně trpělivosti, pevné vůle a úspěšný průběh celého referenda.

Děkujeme Vám

za čas a energii,
které věnujete své obci.

*“ Budoucnost obce
se tvoří rozhodnutími
jejích občanů. ”*

